

No: 391 – Menş e adı

**BURSA SİYAH İNCİRİ / BURSA SİYAHİ /
SİYAH BURSA İNCİRİ**

Tescil Ettiren

S.S. BURSA BÖLGESİ TARIM KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 12.04.2018 tarihinden itibaren korunmak üzere 14.11.2018 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 391
Tescil Tarihi	: 14.11.2018
Başvuru No	: C2018/099
Başvuru Tarihi	: 12.04.2018
Coğrafi İşaretin Adı	: Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı / Siyah Bursa İnciri
Ürün / Ürün Grubu	: İncir / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: S.S Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği
Tescil Ettirenin Adresi	: Demirtaşpaşa Mah. Celal Bayar Cd. 11 Ata Sok. Petek Bozkaya İşmerkezi, B Blok, No:1, Kat:5, Da: 501
Coğrafi Sınırı	: - Gemlik; Kurtul, Muratoba, Katırlı, Hamidiye, Şükriye, Feyziye, Fındıcak, Kurşunlu - Gürsu; Kazıklı, İğdir, Karahıdır, Dışkaya - Karacabey; Boğazköy, Çavuşköy, Taşpınar, Yeni Karaağaç, Eski Karaağaç, Orhaniye, İkizce, Dağkadı, Yeşiller, Bayramdere, Seyran, Çeşnigir, Ballıkaya, Çamlıca, Inkaya, Muratlı, Hürriyet, Karakoca, - Kestel; Barakfaki, Çataltepe, Kayacık - Mustafa Kemal Paşa; Yenice, Gündoğdu, Alpagut, Karaorman, Melik, Kösehoroz, Devecikonağı, Çardakbelen, Döllük, Çavuşköy, Çamandar, Kurşunlu, Fındıcak, Bükköy, Yoncaağaç, Eskibalçık, Karacalar, Yenibalçık, Kestelek, Çaltılıbük, Osmaniye, Kazanpınar, Doğanalan, Akçapınar, Onaç, Köreken, Killik, Incealipınarı, Uğurlupınar, Taşpınar, Dorak, Işıklar, Çömlekçi, Çamlıca, Kabulbaba, Güller, Söğütalan, Kadirçeşme, Karaoğlan, Çördük - Mudanya; Esence, Dereköy, Mesudiye, Evciler, Çamlık, Eyerci, Emirleryenicesi, Söğütınar, Çayönü, Yalıçiftliği, Yürük Yenicesi, Zeytinbağı, Kumyaka, Hançerli, Yaman, Kaymakoba, Mirzeoba, Orhaniye, Çekrice, Yaylacık, Küçükyenice, Küçükyenice, Dedeköy, İpekyayla, Çepni, Işıklı, Akköy, Mudanya Merkez, Güzelyalı, Altıntaş, Aydınpınar, Göynüklü, Çağrısan, Mürselköy, Ülkü, Bademli, Hasköy - Nilüfer; Gölyazı, Fadıllı, Çatalağıl, Karacaoba, Ayvaköy, Unçukuru, Akçalar, Çaylı, Konaklı, Başköy, Hasanağa, Görükle, Yolçatı, Doğanköy, Çalı, Yaylacık, Tahtalı, Badırğa - Orhangazi; Orhangazi, Gemiç, Gürle, Yenigürle, Dutluca, Gölyaka, Akharem, Yeniköy, Üreğil, Çakırlı - Osmangazi; Osmangazi, Nilüfer, Aksungur, Ahmetbey, Gündoğdu, Çağlayan, Ovaakça, Dürdane, Karabalçık, Selçukgazi, Seçköy, Avdancık, Demirtaş, İsmetiye
Kullanım Biçimi	: Etiketin ve/veya ambalajın üzerinde “BURSA SİYAH İNCİRİ” ifadesi, coğrafi işaret amblemi ve Bursa Siyah İnciri logosu görünür bir şekilde bulunmalıdır. Etikette, kanunların öngördüğü ifadelerin dışında; paketleyicinin adı, hasat yılı, “Bursa Siyah İnciri” izleme ve tanımlama sistemine özgü ibareler (lot numarası vb.) bulunmalıdır.



Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Bursa Siyah İnciri “Dürdane” çeşidinden üretilir. Koyu mor renkli bir dış kabuğu, kırmızı et rengi ve iri boyutlu (55–65 mm genişliğe sahip) bir incirdir. Bursa İlinde yetiştirilmekte ve taze olarak tüketilmektedir.

İncirlerin tozlaşma (döllenme) yöntemi bölgeye özgü bir özellik gösterir. Bursa Siyah İnciri de diğer incirler gibi kendi kendine döllenemeyen bir meyvedir. İncirde meyvenin tutup gelişebilmesi için erkek meyvelerindeki çiçek tozlarının dişi incire taşınması gerekir. Bunun gerçekleşebilmesi için erkek ağaçlardaki ilek meyvelerinin dişi incir ağaçlarına asılması işlemine ilekleme denir. İlekleme işleminde ilek arıcığı (*Blastophaga psenes*) kullanılır. Dişi incire çiçek tozlarının taşınmaması durumunda meyve oluşumu gerçekleşmez. Bursa ilinde çok sayıda dişi incir, az sayıda erkek incir ağacı bulunur. İlekleme kendiliğinden gerçekleşen bir işlem olmayıp, üreticiler tarafından yapılır. Bursa üreticileri erkek incir ağaçlarından topladıkları ilekleri bez, plastik, tül bent ya da benzeri torbalara koyarak dişi incir ağaçlarına asar. Söz konusu uygulama Haziran-Temmuz arasında 3 defa gerçekleştirilir. Üreticiler kullanılacak ilek sayısını tecrübelerine dayalı olarak tespit etmiş olup, genellikle 100 kg meyve veren bir ağaca 10 ilek asılır. Aşırı ilekleme meyvenin küçük kalmasına, şekil bozukluklarına ve meyvenin ekşimesine neden olur. Bursalı üreticilerin geleneksel bilgilerinin de etkisi ile üretilen siyah incirler iri boyutlu, düzgün şekilli ve tatlıdır.

Bursa’da yetiştirilen siyah incirler diğer bölgelerde yetiştirilen siyah incirlerden daha iri ve daha koyu renklidir. Duyusal analiz sonuçlarına göre Bursa ilinde yetiştirilen siyah incirlerin duyusal kalitesi de diğer bölgelerde yetiştirilenlerden daha üstündür.

Toprak ve iklim koşulları meyve kalitesini etkileyen çok önemli faktörlerdir. Bursa ili alüvyon, asit reaksiyonlu orman toprakları ve kahverengi topraklar ile karakterize edilir. Bursa ili toprak yapısı; genellikle orta bünyeli, tuzluluk sorunu olmayan, hafif ve kuvvetli alkalın reaksiyonda ve değişik miktarlarda kireç içerir. Bursa ili aynı zamanda büyük ölçüde dağlık alanlar ve bu alanlar arasında kalan ovalar ve yamaç arazilere sahiptir. Bölge, Akdeniz, Karadeniz ve karasal iklim bölgelerinin bazı özelliklerini gösteren yarı-nemli geçiş iklimine sahiptir. Yağış rejimi, Akdeniz’den ziyade Karadeniz iklimine benzer. Ortalama yıllık sıcaklık ve bağıl nem sırasıyla; 14,6 °C ve % 68,4’dür. Yıllık ortalama yağış miktarı 707,5 mm’dir. Rüzgâr, incir yetiştiriciliğinde önemli bir faktördür. Sahil, göl ve dağ havası incir yetiştirmek için elverişli bir ortam yaratmaktadır. Bursa ilinin kuzeydoğu (NE), Güneydoğu (SE) ve Doğu-Kuzeydoğu (ENE) rüzgârları, kaliteli ürün üretim alanlarındaki hâkim rüzgâr yönleridir.

Özel toprak ve iklim koşulları Bursa Siyah İncirinin aşağıda belirtilen duyusal, fiziksel ve kimyasal özelliklerinin ortaya çıkmasını sağlar:

Duyusal Özellikler: Bursa Siyah İnciri, sıkı meyve yapısına ve kuvvetli aromaya sahiptir. İncirler tatlı ve asidik bir tatta olmalıdır.

Fiziksel Özellikler: Bursa Siyah İnciri koyu mor kabuğa, kırmızı meyve içine ve büyük bir boyuta sahiptir. Meyveler büyük ve kutuplardan yassılaşmış (oblate) şekildedir. Kabuk koyu mor olup, kolay soyulur. Çekirdekleri orta büyüklüktedir, meyve içi boşluğu ya yoktur ya da çok küçüktür.

- Meyve eni: 55,0 – 65,0 mm
- Meyve uzunluğu: 45,0 – 55,0 mm
- Kabuk kalınlığı: 1,2 – 1,8 mm
- Ostiol açıklığı: 8,0 – 12,0 mm
- 1 kg’daki meyve adedi: 11 ± 2 meyve (en az)

Meyvelerin kabuk rengi aşağıdaki gibi karakterize edilir:

- Kabuk L (kabukta berraklık ölçüsü): 31 (±5%)
- Kabuk a (kabuk renginin kırmızı ile yeşil renkleri arasındaki değeri): 6,3 (±10%)
- Kabuk b (kabuk renginin sarı ile mavi arasındaki değeri): 0 ile 1,5 arası

Meyvelerin meyve eti rengi aşağıdaki gibi karakterize edilir:

- Meyve eti L (meyve etinde berraklık ölçüsü): 39 (±5%)
- Meyve eti a (meyve eti renginin kırmızı ile yeşil renkleri arasındaki değeri): 20 (±5%)

- Meyve eti b (meyve eti renginin sarı ile mavi arasındaki değeri): 23 ($\pm 5\%$)

Kimyasal Özellikler

- Suda çözünür katı madde (Brix⁰) (%): 17,00 – 18,50
- pH: 4,50 – 5,00

Üretim Metodu:

1. Çeşit: Bursa Siyah İnciri “Dürdane” çeşidinden üretilir.
2. Fidanın Orijini: Bursa siyah inciri üretiminde kullanılan fidanlar Bursa ilinden temin edilir. Üreticiler açık köklü veya tüplü fidanlar kullanabilir. Açık köklü fidanların dikim zamanı sınırlıdır ve Kasım- Mart ayları arasından dikilmelidir. Buna karşılık tüplü fidanlarda dikim zamanı için herhangi bir kısıtlama yoktur ve yılın herhangi bir ayında dikilebilir.
3. Fidanların Dikimi: İncir fidanlarının dikiminde genellikle 7x7 m dikim mesafesi kullanılır. Bir dekar alanda 22 ağaçtan fazla ağaç olmamalıdır. İncir bahçeleri ürün kalitesini bozabilecek herhangi kirletici kaynağın uzağında kurulmalıdır. Biyoçeşitliliğin sağlanması açısından karma bahçeler bulunması önerilmektedir (zeytin, kayısı, nar ağaçları vb. ile birlikte incir ağaçlarının olması).
4. Döllenme: İncir ağaçlarının döllenmesinde erkek incire ihtiyaç duyulur. Döllenme erkek incirlerin içerisinde bulunan küçük arılar (*Blastophaga psenes* L.) sayesinde gerçekleşir. İçerisinde küçük arıları barındıran erkek incirlere “ilek” adı verilir. İlek meyvelerindeki çiçek tozlarının ilek arıcığı tarafından dişi incire taşınması için ileklerin dişi ağaçlarına asılması işlemine de “ilekleme” adı verilir. İlekleme işlemi için ilekler tülben, bez torba ya da küçük sepetler kullanılarak dişi ağaçlara asılır. İlekleme bir hafta aralıkla 3 defa tekrarlanır. Her uygulamada meyvelere herhangi bir hastalık bulaşmaması için yeni ilek kullanılmalı, diğer bir ifade ile ilekler değiştirilir. Her uygulamada sağlıklı, temiz, yarasız, beresiz ve yeşil renkte olan ilekler kullanılır. Ağaç başına ortalama 100 kg meyve veren bir ağaca en az 10 ilek asılır. Fazla ilek kullanımı meyve kalitesinde düşüşe neden olur. Fazla ilek kullanımı daha fazla meyve oluşumuna neden olacağından meyvelerde küçülme, akma, çürüme ve ekşi tat gibi fiziksel ve duyuşsal bozukluklara yol açar. İlekleme genellikle Haziran ayının ilk haftasından başlayarak Temmuz’un ortasına kadar devam eder. Dişi meyveler parlak bir hal alıp, 1,0-1,5 cm büyüklüğe geldiği zaman ilekleme işlemi başlatılır.
5. Gübreleme: Bursa siyah inciri yetiştiriciliğinde hem mineral hem de çiftlik gübresi kullanılır. Mineral gübreler genel olarak Şubat ve Nisan ayları arasında uygulanırken, çiftlik gübresinin kullanımı Ekim ve Kasım ayları arasındadır.

Üreticilerin topraklarındaki azot dengesini koruyabilmeleri için en azından her iki yılda bir toprak analizi yaptırmaları gerekmektedir. Gübreleme toprağın ihtiyacına göre yapılmalıdır. Her yıl ya da en azından iki yılda bir incir bahçesine çiftlik gübresi verilmelidir. Çiftlik gübresi kış ayları boyunca ya da ilkbaharın başlarında uygulanmalıdır. Çiftlik gübrenin uygulanması ya da kompost kullanımı yılda 4-5 ton/da olacak şekilde olmalıdır.

NPK mineral gübrelerinin uygulanmasında toprak analizi sonuçları dikkate alınmalıdır. Aşırı gübreleme ürün kalitesine zarar verebilir. Azotlu gübrelerin en azından yılda iki defa uygulanması tavsiye edilmektedir. Gübreleme, meyvenin duyuşsal kalitesi açısından çok önemli bir uygulamadır. Gübreleme için aşağıda belirtilen miktarlar önerilmektedir;

Azot (kg/ağaç)	Fosfor (kg/ağaç)	Potasyum (kg/ağaç)
0,75	1	2,5*

* Toprağın K içeriğine bağlı olarak bu miktar değişebilir. Bursa ili toprakları kalsiyum açısından zengin olup, az bir miktar potasyum yeterli olabilecektir.

Eğer yaprak analizi yapılmış ve bazı maddelerin noksanlığı sağlanmış ise yaprak gübresi kullanımı da tavsiye edilmektedir.

6. Bitki Koruma: Sürdürülebilirlik bahçe yönetimi açısından önemli bir konudur. Bu nedenle bitki koruma uygulamaları biyoçeşitliliği koruyacak, zararlıların doğal predatörlerini teşvik edecek ve kimyasal pestisit kullanımını en az düzeye indirecek şekilde yapılmalıdır. Bu nedenle öncelikle zararlı ve hastalıklara karşı tuzak kullanımı gibi mekanik tedbirler önerilmektedir (örn; sineğe (*Drosophila* sp.) karşı tuzak kurulması). Benzer şekilde kırmızı örümcek (*Tetranychus* sp, *Aceria ficus*) için pestisit kullanımı yerine sülfür kullanılması, ağaç kurdu (*Anthophila nemorada*) için ise *Bacillus thuringiensis* uygulaması önerilmektedir.

Ciddi zararlı ve hastalık durumlarında kimyasal pestisitlere aşağıdaki koşullar dikkate alınarak başvurulmalıdır;

- Hastalık veya zararlı belirlendiğinde, söz konusu sorunun düzeyine uygun bir mücadele ve ilgili insektisit ya da fungusitler belirlenmelidir.
 - Dozlar sadece önerilen düzeyde kullanılmalı, daha fazlası kullanılmamalıdır.
 - Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından kullanımı yasaklanmış olan ve listesi Bakanlığın web sayfasında duyurulan aktif maddeleri içeren hiç bir pestisit kullanılmamalıdır (<https://www.tarim.gov.tr/Konu/934/Yasaklanan-Bitki-Koruma-Urunleri-Aktif-Madde-Listesi>). Benzer şekilde Dünya Sağlık Teşkilatı (WHO) tarafından belirlenen ve yayınlanan 1A sınıfı (aşırı zararlı) ve 1B sınıfı (çok zararlı) listelerinde belirlenen pestisitler kullanılmamalıdır (http://www.who.int/ipcs/publications/pesticides_hazard/en/).
 - İlaç uygulamalarında hasattan önceki son uygulama süresine dikkat edilmelidir.
7. Toprak Koruma: Toprak yabancı ot kontrolü için düzenli olarak sürülmelidir. Herbisit kullanımı tavsiye edilmemektedir. Toprağın üretim süreci boyunca bitki örtüsü ile kaplanarak (yeşil gübre) korunması önerilmektedir.
8. Sulama: Siyah incirlerde sulama, yağışların yeterli olmadığı ve ürünün ihtiyaç duyduğu zaman yapılmalıdır. Sulama yapılması gerekiyorsa Temmuz-Eylül ayları arası en uygun sulama zamanıdır. Suyun çok fazla verilmesi ürün kalitesine zarar verebilmekte ve daha dayanıksız ürün elde edilmesine neden olmaktadır.
9. Budama: Ağacın havalanması ve sağlıklı dalların yeniden ortaya çıkması için her yıl budama yapılmalıdır. Budama için en uygun aylar Şubat-Nisan arasındır. Budamanın kurumuş, kırılmış, hastalıklı dalların kesilerek, ağacın açılması ve meyvelerin güneş ışıklarını iyi bir şekilde alması sağlanacak şekilde yapılması gerekmektedir. Budamadan sonra, budanmış dal parçalarının herhangi bir hastalığa neden olmaması için bahçeden uzaklaştırılması gerekmektedir. Yoğun bir budama yapılmamalıdır. Aksi halde ağaç çok fazla filiz üretir bu da verimi ve kaliteyi düşürür. Düzenli budama olmaması meyvelerin küçük kalmasına neden olur.
10. Hasat: Siyah incirlerde hasat Ağustos başı ile Ekim sonu arasında yapılmaktadır. İhraç edilecek incirler renkleri hafif yeşil iken hasat edilirken, iç pazarda tüketilecek incirlerin hasadı koyu mor renk aldıkları zaman yapılmaktadır. İncirler elle hasat edilmektedir. Bursa ilindeki üreticiler hasatta inciri özellikle sap kısmının üzerinde bulunan ve üreticilerin “dügme” adını verdikleri kısım ile birlikte kopartmaktadırlar. Söz konusu “dügme” incirin raf ömrünü artırmaktadır. Hasat, meyveleri zedelemeyen yapılmalı ve aşağıdaki kurallara uyulmalıdır;
- Hasadın sabah erken saatlerde 11:00’den önce yapılması gerekmektedir.
 - Meyveler temiz toplama kaplarına konulmalıdır.
 - Hasatta çalışan kişiler eldiven takmalı ya da ellerini temizlemelidir.
 - Toprak ile temas edilen ürünler ayrılmalıdır.
11. Sınıflandırma: Meyveler sınıflandırılmalı ve derecelendirilmelidir. Bu işlem bahçede yapılabileceği gibi belli bir toplama alanında da yapılabilir. Sınıflandırmanın yapılacağı alanın temiz olması ve ürünlerin herhangi bir kontaminasyona karşı korunması gerekmektedir.
12. Depolama: Sınıflandırılmış incirlerin +2⁰C’deki soğuk hava depolarında muhafaza edilmesi gerekmektedir. İhraç etmek amacıyla erken hasat edilmiş incirler soğuk hava deposunda 25 gün, olgun hasat edilmiş incirler ise 10 gün muhafaza edilebilmektedir.

13. Ambalajlama: Bursa siyah incirleri karton/plastik/ahşap ambalajlarda tüketiciye sunulmaktadır.

Denetleme:

Ürün Bursa Siyah İnciri olup, üretici grubu S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği'dir. Bursa Siyah İnciri tedarik zincirinde yer alan tüm aktörler denetim kapsamında yer almaktadır.

- Üreticiler
- Coğrafi işaret tescilli incirlerin satışını gerçekleştirenler
- Coğrafi işaret tescilli incirlerin ticaretini yapanlar
- Coğrafi işaret tescilli incirler ile ilgili faaliyetleri bulunan kooperatifler
- Coğrafi işaret tescilli incirleri sınıflandıran ve ambalajlayanlar

Aşağıdaki tabloda Bursa Siyah İncirinin ana üretim aşamaları ve bütün denetim noktaları gösterilmiştir.

Üretim Aşaması	Sorumlu/lar	Denetim Noktası
Meyve Bahçesi	Üreticiler	<ul style="list-style-type: none">• Bahçenin coğrafi işaret için belirlenen coğrafi alan içerisinde olması• Çeşit• Fidanların orijini• Bahçedeki ağaç sayısı
Tarımsal Uygulamalar	Üreticiler	<ul style="list-style-type: none">• İlekleme• Gübreleme• Bitki Koruma• Budama• Hasat
Sınıflandırma	Üreticiler/Depocular/Tüccarlar	<ul style="list-style-type: none">• Sınıflandırma yöntemi
Depolama	Depocular/Tüccarlar/Paketleyiciler	<ul style="list-style-type: none">• Depolama koşulları
Ambalajlama	Paketleyiciler	<ul style="list-style-type: none">• Ambalaj özellikleri
Etiketleme	Paketleyiciler/Tüccarlar/İhracatçılar	<ul style="list-style-type: none">• Etiket kullanımı
Ürün Özellikleri	Paketleyiciler	<ul style="list-style-type: none">• Duyusal özellikler• Fiziksel ve kimyasal özellikler
Genel Uyum	Tüm aktörler	<ul style="list-style-type: none">• Coğrafi işaret hak sahibi tarafından tanınan aktörler• Anlaşma

Denetleme Mercii

Denetlemede “iç denetim ” ve “dış denetim ” birlikte uygulanacaktır.

İç denetim, tescil sahibi olan S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği ve tescil kapsamında belirlenen “Denetleme Komitesi” tarafından yapılacaktır. Denetleme Komitesi; Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Bursa İli İncir Üreticileri Birliği, Bursa Osmangazi Ziraat Odası ve T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü temsilcilerinden oluşur.

İç denetimde, S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği tarafından coğrafi işaret uygulaması için kayıt altına alınmış olan Bursa Siyah İnciri üreticilerinin tescilde belirtilen şartlara uyup uymadıkları denetlenecektir. Bu kapsamda;

- Bahçelerin denetimi: incir bahçelerinin coğrafi sınırlar içerisinde olması, kullanılan çeşit, fidanların orijini, dikim yoğunluğu ve bahçelerin kirletici kaynaklardan arı olup olmadığı
- Üretimin denetimi: ilekleme, gübreleme, bitki koruma, budama, hasat ve sınıflandırma işlemlerinin tescilde belirtilen koşullara göre yapılıp yapılmadığı

- Üreticilerin tüm tarımsal uygulama kayıtları (gübre, ilaç uygulama miktar ve zamanları gibi), ürünün üretim, depolama ve satış kayıtları denetlenecektir.

Dış denetim ise, S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği haricindeki bir dış denetim kuruluşunun (Sertifikasyon Kuruluşu), S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği'nin "iç denetlemeyi" eksiksiz yerine getirip getirmediğini denetlemesidir. Dış denetimi yapacak olan kuruluş, S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği tarafından her yıl yapılacak olan bir ihale ile belirlenir. Dış denetim yapacak olan kuruluşun T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş Kontrol ve Sertifika Kuruluşlarından biri olması gerekmektedir. Dış denetim yapacak olan kuruluş, burada "Denetim Kuruluşu" olarak adlandırılacaktır. Denetim Kuruluşu akredite olmasa bile ISO 17065 normlarına uygun olarak çalışmalıdır.

Sertifikalendirme coğrafi işareti tescil ettiren S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği tarafından yapılacaktır. Coğrafi işareti kullanmak isteyen ilgili taraflar, tescil kapsamına uyacaklarını belirten bir anlaşma imzalayacak ve kendileri ile ilgili bilgileri doldurarak S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği tarafından kaydedilecektir. Sertifika Bursa siyah inciri denetimine yeterli olup olunmadığının göstergesidir. Sertifika kararı, Denetim Kuruluşunun S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği sorumluluklarını yerine getirdiği belirlendikten sonra verilecektir.

İlk sertifikasyon kararına dayanarak, Denetim Kuruluşu iki bölümden oluşan bir sertifika hazırlayacaktır: birinci bölüm, hak sahibine ilişkin sertifikasyon kararına karşılık gelirken, diğer bölüm, ürünlerin listesine karşılık gelen sertifikasyon kapsamını tanımlayacaktır.

Denetim Kuruluşunun üreticilerin tescilde belirtilen şartlara uymadığını tespit etmesi durumunda, bu duruma uygunsuzluğun şiddetine göre "yaptırımlar" bölümünde verilen çizelgeye uygun bir şekilde yaptırım uygulanacaktır. Dış denetimde tespit edilen tüm uygunsuzluklar S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği ne bildirilecektir.

Bursa Tarım Kooperatifleri Merkez Birliğinin Rolü ve Sorumlulukları

- Coğrafi işaret ile ilgili olarak faaliyet göstereceklere ait bilgileri kaydetmek ve coğrafi işareti kullanmak isteyenlerin listesini denetim kuruluşuna iletmek
- Söz konusu listeyi güncel tutmak
- Başta üreticiler olmak üzere ilgili tarafları tescilin kapsamı ve denetleme planı hakkında bilgilendirmek
- İç denetim yapmak suretiyle tescil şartlarına ve denetleme planına uyulmasını sağlamak
- İç denetçilerin nitelik ve yeterliliklerini sağlamak
- İç denetimlerden sonra uygulanan düzeltici eylemlerin takibini sağlamak

S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği iç denetim yapmak suretiyle kayıtlı tarafların tescil şartlarına uyumunu sağlamalıdır. S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği aşağıda sıralananları sağlamakla sorumludur;

- Yeterli, yetkili ve eğitimli iç denetçiler
- İç denetim araçları (anket, test protokolü)
- İç denetleme planı (denetim sıklığı, örnekleme)
- Yönetimden sorumlu olacak bir idari görevli

Bursa Tarım Kooperatifleri Merkez Birliğinin ve iç denetleme sisteminin denetlenmesi

Bu denetlemenin amacı, S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği denetimlerinin yeterliliğini ve S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini doğrulamaktır. Denetim Kuruluşu aşağıda verilenleri doğrulamakla yükümlüdür;

- İnsan kaynaklarının uygunluğu
- İç denetçilerin yeterliliği
- İlgili tarafların kaydedildiği ve yönetildiği iç sistemin çalışmasını
- İlgili tarafların tescil ve denetleme planının gerekliliklerini ne derece bildiklerini

- S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliğinin iç denetimi ne kadar etkin uyguladığını; üreticilerin kimliği, iç denetim organizasyonu, iç denetimin takibi, denetim birimine bilgi verilmesi vb.

Denetim Kuruluşu, iç denetimin etkinliğini yıllık olarak denetler. Bu denetleme, sertifikanın verilmesinden önce bir ön koşuldur. S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliğinin denetimi tatmin edici değilse Denetim Kuruluşu sertifikayı vermeyecektir. Bu durumda, S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği ve ilgili tarafların coğrafi işareti kullanmasına izin verilmez.

Ürünün Üretimi ve Pazarlamasında Faaliyet Gösteren Tarafların Belirlenmesi ve Tanınması

“Bursa Siyah İnciri” ibaresini/coğrafi işaretini ürünlerinde kullanmak isteyen ve üretim, depolama veya paketleme aşamalarından birinde ya da hepsinde yer alanların bu isteklerini S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği ne bildirmelidir. Bildirimde bulunanların aşağıda belirtilen bilgileri içeren formu doldurarak kayıt olması gerekmektedir.

Üreticiler;

- Sahibi oldukları ya da kiraladıkları incir parsellerinin listesi ve coğrafi işaret kapsamında kullanılacak parsellerin belirtilmesi
- Parsellerin haritası
- Depolama ve paketleme tesislerinin tanımlanması (numara, konum).

Depocular;

- Depolama ve paketleme tesislerinin tanımlanması (numara, konum).

Tüccarlar;

- Depolama ve paketleme tesislerinin tanımlanması (numara, konum) ve satış noktaları

Bütün ilgili taraflar;

- Adlarını ve adreslerini
- S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği ile mevcut uygulama ilkelerine saygı göstermeyi, parsellerinin veya tesislerinin ve/veya belgelerinin denetlenmesine izin verdiklerini ve uyumsuzluk halinde karar verilen yaptırımları kabul ettiklerini taahhüt eden bir anlaşma imzalarlar.
- Anlaşma aynı zamanda coğrafi işareti kullanmak isteyen tarafların bu uygulamalardan kaynaklanacak tüm masrafları S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği ne ödemeyi de taahhüt etmektedir.
- Anlaşma iki nüsha halinde düzenlenmelidir (biri ilgili tarafta diğeri de S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği tarafından saklanmalıdır).

Üretici ve Ürünün Denetlenmesi

İç ve Dış Denetimin Sıklığı ve Şekli

Denetim Kuruluşu, haberli denetimlerini hem üretici seviyesinde hem de hasat sonrası işlemler seviyesinde gerçekleştirir. Üretici seviyesinde gerçekleştirilen denetimler 2 aşamada düzenlenecektir:

Aşama 1: ürünün yetiştirilmesi dönemi

Aşama 2: hasat dönemi

Kayıtlı üreticilerin % 33'ü Denetim Kuruluşu tarafından yıllık olarak denetlenmelidir.

Başvurudan sonraki ilk ve ikinci yıl için üreticiler rasgele seçilebilir.

Hasat sonrası işlemlerde faaliyet gösterenlerin denetimi üretim sezonunda gerçekleştirilecektir. Hasat sonrası işlemlerde faaliyet gösterenlerin % 100'ü yıllık olarak denetlenmelidir.

Bir dönemde herhangi bir uygunsuzluğu görülen bir üreticinin bir sonraki yıl mutlaka yeniden denetlenmesi gerekmektedir.

Denetlenen kişi/kuruluş	S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği tarafından yürütülen iç denetim	Denetim Kuruluşu tarafından yürütülen dış denetim
S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği	-	1 denetim/yıl
Üreticiler	1 denetim/yıl	Üreticilerin %33'ü
Hasat sonrası faaliyet gösteren kuruluşlar (aracılar, kooperatifler, ürünün sınıflandırmasını ve ambalajlamasını yapan kuruluşlar)	1 denetim/yıl	1 denetim/yıl/kuruluş

Aşağıdaki durumlarda Denetim Kuruluşu tarafından habersiz ve tamamlayıcı denetlemeler gerçekleştirilebilir;

- Tamamlayıcı Denetim; denetleme planında tanımlanmayan ya da beklenmeyen bir durum meydana geldiğinde
- Habersiz Denetim; coğrafi işaretli ürünün itibarını zedeleyebilecek herhangi bir şüphe/dolandırıcılık ya da ihlal riski söz konusu olduğunda

Denetim Yöntemi

Denetim üç temel araç yardımıyla gerçekleştirilecektir;

- Faaliyette bulunan taraflar ile yapılan görüşmeler
- Mevcut dokümanların incelenmesi
- Alan ve tesislerin ziyareti

Denetim Kuruluşu denetlemesi süresince elde ettiği verilerin kayıtlarını tutmalı ve bu kayıtların saha ziyaretleri, görüşmeler ve dokümanlar ile tutarlı olmasını sağlamalıdır. Her denetimden sonra Denetim Kuruluşu, denetlenen edilen tarafa bir denetim raporu vermelidir. Söz konusu rapor her iki tarafça imzalanmalıdır. Herhangi bir uygunsuzluk halinde bu durum raporda açıkça belirtilmeli ve bu da her iki tarafça imzalanmalıdır. Denetim Kuruluşunun saha ziyaretlerinde bir numune alınmalı (her denetlenen üretici için yılda bir numune) ve bu numune tadım komitesine iletilmelidir. Tadım komitesi, her yıl Denetim Kuruluşunun kendilerine teslim etmiş olduğu numunelerin uygunluğunu teyit edecek uzman kişilerden oluşmalıdır.

Yaptırım Planı

Denetimin amacı beklenen durum ile mevcut durumu karşılaştırmaktır. Beklenen durum Tescil kapsamında belirtilmiştir. Mevcut durum ise Denetim Kuruluşu tarafından denetleme sürecinde belirlenmektedir. Beklenen durum ile mevcut durum arasında bir farklılıkla karşılaşıldığında bu durum uygunsuzluk olarak değerlendirmektedir. Coğrafi işaret uygulamasında uygunsuzluk olmamalı ve eğer var ise ortadan kaldırılmalıdır. Bu nedenle, uygunsuzluk gözlemlendiğinde, bunun ciddiyetine göre bir yaptırım uygulanmalıdır. Ayrıca uygunsuzluğu gidermek için düzeltici eylemler de uygulanmalıdır.

Uygunsuzluğun belirlenmesi ve sınıflandırılması

Herhangi bir uygunsuzluk belirlendiği zaman bu durum denetleme raporunda (hem iç hem de dış denetleme) belirtilmeli ve mutlaka hem faaliyeti gösteren taraf hem de S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği ile paylaşılmalıdır. Her bir uygunsuzluk için aşağıdaki bilgiler sağlanmalıdır.

- Uygunsuzluğun tam tanımı ve eğer bu uygunsuzluk ürün ile ilgili ise ürünün parti numarası
- Uygunsuzluğun önem derecesi

İç Denetimde Gözlenen Uygunluğunun Takibi

İç denetim esnasında herhangi bir uygunluk belirlendiği zaman hem söz konusu uygunluk hem de bunun kaldırılması için uygulanacak düzeltici faaliyetler ilgili tarafa bildirilmelidir. S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği gözlemlenen uygunluklar ve ilgili tarafın uygulaması beklenen düzeltici faaliyetleri kaydetmelidir. Söz konusu kayıtların Denetim Kuruluşu tarafından doğrulanması gerekmektedir.

Dış Denetimde Gözlenen Uygunluğunun Takibi

Dış denetimde gözlemlenen her hangi bir uygunluk durumunda, söz konusu uygunluk denetim raporuna kaydedilir ve hem ilgili taraf hem de S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği bilgilendirilir. Denetim Kuruluşu düzeltici faaliyetin yapılmasını talep eder. Düzeltici faaliyetin ne kadar etkili olduğu bir sonraki denetimde doğrulanmalıdır.

S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği ve ilgili taraflar her hangi bir uygunluk durumunda uygulanacak olan düzeltici faaliyetler planını belli bir süre içerisinde Denetim Kuruluşuna bildirmelidir. Denetim Kuruluşu yapacağı incelemeden sonra S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği ne ve ilgili tarafa sertifikasyon kararını bildirecektir. İnceleme raporunun birer kopyası hem S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği ne hem de ilgili tarafa verilecektir. Söz konusu süreler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Yaptırım		Açıklama	Uygunluğa Cevap Verme Süresi	Düzeltilici Faaliyet/leri Uygulama Süresi
Minör Uygunluk	Dikkat Çekme (DÇ)		-	-
	Uyarı (U)	3 Uyarıdan sonra herhangi bir düzelme görülmezse "Geçici Durdurma" yaptırımı uygulanır	30 gün	3 yıl
	Ürün Partisini geri çekme (ÜG) – Parsel geri çekme (PG)		15 gün	Acil Tedbir
Major Uygunluk	Geçici Durdurma (GD)	İlgili taraf/ların coğrafi işaret logosunu ve bununla ilgili herhangi bir görseli ya da ifadeyi kullanma hakkı geçici durdurma süresi kaldırılana kadar yoktur. İki adet geçici durdurma kararından sonra "Kesin Durdurma (KD)" uygulanır.	15 gün	Acil Tedbir
	Kesin Durdurma (KD)	İlgili taraf/ların coğrafi işaret logosunu ve bununla ilgili herhangi bir görseli ya da ifadeyi kullanma hakkı verilmez. İlgili ürün partisi coğrafi işaret kapsamı dışında tutulur.	Acil Tedbir	Acil Tedbir

Denetim Kuruluşu sertifikasyon kararını S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliğine bildirmelidir. S.S. Bursa Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği en az yılda bir kez denetim raporlarını ve belgelendirme kararını Türk Patent ve Marka Kurumuna teslim etmekle yükümlüdür.